

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ladislavy Mentbergerové a soudců Mgr. Evy Harmachové a JUDr. Ivana Kratochvíla ve věci

žalobkyně:

Intexliner Logistic s.r.o., IČO 16949188,
sídlem V Mejtě 137, 252 17 Tachlovice,
zastoupená advokátem JUDr. Jaroslavem Tenkrátém
sídlem Havlíčkova 132, 266 01 Beroun,

proti
žalované:

Generali Česká pojišťovna a.s., IČO 45272956
sídlem Spálená 75/16, 113 04 Praha 1
zastoupená advokátem JUDr. Petrem Vybíralem, Ph.D.
sídlem Na Příkopě 853/12, 110 00 Praha 1

o 1 102 096,61 Kč s příslušenstvím,

k odvolání žalobkyně proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 6. října 2016, č. j. 30 C 6/2015-39, po vydání rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 13.7.2020, č.j. 23 Cdo 2530/2019-96,

takto:

I. Rozsudek soudu prvního stupně se potvrzuje.

Shodu s prvopisem potvrzuje Radka Martincová.

- II. Žalobkyně je povinna nahradit žalované náklady řízení ve výši 61 635,20 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejího právního zástupce JUDr. Petra Vybírala, Ph.D., advokáta.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně zamítl žalobu, kterou se žalobkyně domáhala po žalované zaplacení částky 1 102 096,61 Kč s příslušenstvím (výrok I.) a uložil žalované nahradit žalobkyni náklady řízení ve výši 1 500 Kč (výrok II.).
2. Takto rozhodl o žalobě, kterou se žalobkyně domáhala po žalované zaplacení nárokové částky z důvodu, že účastníci mezi sebou uzavřeli smlouvu o pojištění odpovědnosti žalované za škodu – pojištění odpovědnosti silničního dopravce. Na základě smlouvy o přepravě se spediční firmou Raben Logistic Czech, s. r. o. žalobkyně naložila lahvové alkoholické nápoje (vodka) v daňovém skladu STOCK Plzeň – Božkov, s. r. o., a zahájila přepravu zboží do Itálie, kde v průběhu přepravy vozidlo žalobkyně dne 17. ledna 2014 havarovalo. Následně bylo rozhodnuto o likvidaci zboží pod celním dohledem, čímž vznikla škoda na zboží včetně spotřební daně, kterou žalovaná odmítla uhradit, uhradila pouze škodu na zboží bez spotřební daně ve výši 522 679 Kč se zohledněním spoluúčasti žalobce ve výši 52 268 Kč, tj. 470 411 Kč.
3. Žalovaná se žalobou nesouhlasila a navrhla její zamítnutí. Učinila nespornými skutková tvrzení žalobkyně, avšak nesouhlasila s povinností plnit částku odpovídající spotřební dani, neboť se na ni ujednání pojistné smlouvy nevztahují.
4. Soud prvního stupně vyšel ze shora popsaného skutkového stavu, zhodnotil účastníky předložené důkazy, skutkový stav posoudil podle § 2 zákona č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě, a to v souladu s § 3028 a § 3036 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, a dále podle čl. 23 Úmluvy o přepravní smlouvě v mezinárodní silniční nákladní dopravě CMR (dále jen jako „CMR“), a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
5. Po stránce skutkové vyšel ze zjištění, že mezi účastníky bylo sjednáno pojištění odpovědnosti za škodu silničního dopravce pojistnou smlouvou č. 36944008-18, jejíž součástí jsou Všeobecné pojistné podmínky VPPOS 2005 (dále jen jako „VPPOS 2005“) a Doplnkové pojistné podmínky DPPD 09 (dále jen jako „DPPD 09“). Dne 17. ledna 2014 došlo k pojistné události – havárii vozidla žalobce při přepravě zboží (lahvových alkoholických nápojů) do Itálie a k poškození tohoto zboží a jeho likvidaci. Společnost STOCK Plzeň – Božkov, s. r. o. (objednatel přepravy) zaplatila daňovému orgánu spotřební daň za zboží ve výši 1 102 240 Kč a následně vyúčtovala společnosti Raben Logistic Czech, s. r. o. z titulu nároku na náhradu škody i tuto spotřební daň. Společnost Raben Logistic Czech, s. r. o., uhradila společnosti STOCK Plzeň – Božkov, s. r. o. částku odpovídající spotřební dani a poškozená společnost Raben Logistic Czech, s. r. o. vyúčtovala celkovou škodu zahrnující i spotřební daň žalobkyni, kterou žalobkyně vypořádala. Žalovaná ukončila šetření pojistné události dne 2. srpna 2014 a vyplatila poškozené společnosti Raben Logistic Czech, s. r. o., pojistné plnění ve výši 470 411 Kč, o čemž informovala žalobkyni dopisem z téhož dne.

6. Soud prvního stupně se zabýval otázkou, zda se při přepravě s podmíněným osvobozením od spotřební daně vypočtená, ale neodvedená, výše spotřební daně stává součástí hodnoty zboží v místě a čase předání dopravci ve smyslu článku 23 odst. 1, 2 CMR, když si účastníci ujednali v článku 2 bodu 3 DPPD 09, že v případě mezinárodní silniční dopravy se pojištění vztahuje rovněž na náhradu dovozného a cla ve smyslu článku 23 bod 4 Úmluvy CMR a že na jiné výlohy se pojištění vztahuje pouze v případě, bylo-li tak ujednáno v pojistné smlouvě. Rozhodující v dané věci bylo určit, ke kterému okamžiku vznikla povinnost spotřební daň přiznat a zaplatit. Dle § 9 odst. 3 písm. a) zákona o spotřebních daních vzniká tato povinnost u vybraných výrobků dopravovaných v režimu podmíněného osvobození od daně okamžikem jejich ztráty nebo znehodnocení. Hodnota zásilky přepravované žalobkyní tak v okamžiku jejího převzetí k přepravě částku spotřební daně nezahrnovala, neboť daňová povinnost vznikla až v průběhu přepravy. Při absenci přípojištění jiných výloh v souvislosti s přepravou zásilky ve smyslu čl. 23 bod 4 CMR tedy žalovaná po právu částku přepravní daně do pojistného plnění nezahrnula, neboť na tento jiný náklad neměla žalobkyně pojištění sjednáno. O náhradě nákladů řízení soud prvního stupně rozhodl postupem podle ustanovení § 142 odst. 1 o. s. ř.; výši přiznané náhrady nákladů vypočetl podle vyhlášky č. 254/2015 Sb.
7. Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně řádné a včasné odvolání. Namítala, že podle § 3 písm. e) zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních se podmíněným osvobozením od daně rozumí odklad povinnosti přiznat, vyměřit a zaplatit daň do dne uvedení vybraných výrobků, na něž se nevztahuje režim s podmíněným osvobozením od cla, do volného daňového oběhu. Daňová povinnost jako taková je tedy dána a zboží jí od počátku podléhá, pouze se odkládá povinnost daň přiznat, vyměřit a zaplatit. Daňová povinnost tedy byla dána a existovala již v místě a době převzetí zásilky žalobkyní k přepravě. Dále žalobkyně soudu prvního stupně vytýkala, že nesprávně vyložil čl. 23 CMR tak, že hodnota zásilky se rovná toliko ceně (bez spotřební daně) uvedené v přepravním dokladu. V daném případě měl hodnotu zásilky vyhodnotit jako běžnou tržní cenu, která je nade vše pochybnost dána minimálně úhrnem ceny uvedené v přepravním dokladu a spotřební daní.
8. Žalobkyně proto navrhla, aby odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že žalobě vyhová, případně aby jej zrušil a vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.
9. Žalovaná v následném vyjádření uvedla, že odvolání žalobkyně je jednoznačně nedůvodné. Výše škody na přepravovaných věcech a tomu odpovídající výše pojistného plnění se vypočítává v souladu s čl. 23 CMR z hodnoty zásilky v místě a době jejího převzetí k přepravě. Z přepravních dokladů pak plyne, že žalobkyní tvrzená spotřební daň nebyla součástí hodnoty zásilky v okamžiku jejího převzetí žalobkyní, ke vzniku daňové povinnosti došlo až během přepravy zásilky. Z úpravy takzvaného podmíněného osvobození od daně (např. přeprava mezi daňovými sklady) platí, že vznik povinnosti spotřební daň přiznat a zaplatit vzniká podle § 9 odst. 3 písm. a) zákona o spotřebních daních u vybraných výrobků dopravovaných v režimu podmíněného osvobození od daně okamžikem jejich ztráty nebo znehodnocení, s výjimkou nepředvídatelné ztráty nebo znehodnocení. Výklad žalobkyně spočívající v tom, že tato daňová povinnost byla dána a existovala již při převzetí zásilky žalobkyní, je ryze účelový, odporuje jasnému a jednoznačnému znění zákona. Spotřební daň je tak třeba podřadit pod „jinou výlohu vzniklou v souvislosti s přepravou zásilky“ ve smyslu čl. 23 bod 4 CMR, která však není sjednaným pojištěním kryta. Z článku 2 odst. 3 DPPD 09 plyne, že sjednané pojištění se vztahuje (kromě odpovědnosti pojištěného za škodu způsobenou poškozenému na přepravované věci – zásilce) dále jen na povinnost náhrady dovozného a cla. Na jiné výlohy by se pojištění mohlo vztahovat jen

tehdy, pokud by tak bylo výslovně v pojistné smlouvě ujednáno formou připojištění, takové ujednání však sjednáno mezi účastníky nebylo.

10. Žalovaná proto navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek potvrdil a přiznal žalované náhradu nákladů řízení.
11. Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl rozsudkem ze dne 31. října 2018, č. j. 69 C 95/2018 – 76, že rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že žaloba je co do základu po právu s tím, že o výši plnění rozhodne soud prvního stupně. Dospěl k závěru, že pojistné plnění ze strany žalované má být uhrazeno ve výši hodnoty zásilky v místě a době jejího převzetí k přepravě. Protože žádný z účastníků netvrdí, že hodnotu zásilky lze určit podle burzovní ceny, je třeba určit hodnotu zásilky podle běžné tržní ceny v místě a době jejího převzetí k přepravě. Tržní cena není rozhodně cenou bez zahrnutí a zohlednění spotřební daně. Zahrnutí spotřební daně do hodnoty zásilky podle běžné tržní ceny nepředstavuje jiné výlohy, na které by se pojištění sjednané mezi účastníky nevztahovalo bez zvláštního ujednání (připojištění).
12. Proti rozsudku odvolacího soudu podala žalovaná dovolání. Na základě něho Nejvyšší soud jako soud dovolací rozsudkem ze dne 13. července 2020, č. j. 23 Cdo 3530/2019 – 96, rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 31. října 2018, č. j. 69 Co 95/2018 – 76, zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.
13. V odůvodnění svého rozhodnutí dovolací soud uvedl, že pro stanovení běžné tržní ceny zásilky je rozhodující, že v posuzovaném případě byla dodavatelem a odesílatelem zásilky firma STOCK Plzeň Božkov, dopravcem žalobkyně a příjemcem italský subjekt. Přeprava zboží probíhala v režimu podmíněného osvobození od daně ve smyslu § 24 a násl. zákona č. 353/2003, podle něhož povinnost přiznat a zaplatit spotřební daň vznikla až v důsledku znehodnocení zboží při nehodě v Itálii ve smyslu § 9 odst. 3 písm. a) zákona č. 353/2003. Jestliže vznik povinnosti zaplatit spotřební daň se neváže k momentu zahájení přepravy, nelze bez dalšího dovodit, že spotřební daň je součástí běžné tržní ceny zásilky.
14. Dovolací soud se zabýval výkladem pojmu čl. 23 odstavce 4 CMR „jiné výlohy vzniklé v souvislosti s přepravou zásilky“ za situace, kdy spotřební daň není součástí tržní ceny zásilky, a to s ohledem na řešení otázky, zda spotřební daň je nebo není jinou výlohou ve smyslu uvedeného ustanovení. Konstatoval, že pro interpretaci nelze bez dalšího použít vnitrostátní právo, neboť CMR je unifikační smlouvou, jejímž účelem je sjednotit úpravu podmínek přepravní smlouvy v mezinárodní silniční nákladní dopravě, proto i výklad CMR by měl být postaven na stejném základě ve všech smluvních státech. Judikatura evropských soudů i literatura řešící výklad uvedeného pojmu není jednotná. Nejvyšší soud při své úvaze při posouzení předestřené otázky, která není výslovně v CMR řešena, se přiklonil k judikatuře těch soudů evropských států, které ve svých rozhodnutích prosadily výklad pojmu čl. 23 odstavce 4 CMR „jiné výlohy vzniklé v souvislosti s přepravou zásilky“ tak, že spotřební daň je „jinou výlohou“ ve smyslu ustanovení čl. 23 odst. 4 CMR, resp. že uhrazená spotřební daň spadá pod pojem „jiné výlohy“ podle čl. 23 odst. 4 CMR. Vznik povinnosti spotřební daň přiznat a zaplatit vzniká podle § 9 odst. 3 písm. a) zákona č. 353/2003 Sb. u vybraných výrobků dopravovaných v režimu podmíněného osvobození od daně okamžikem jejich ztráty nebo znehodnocení, s výjimkou nepředvídatelné ztráty nebo znehodnocení. V posuzovaném případě tak vznikla tato povinnost k okamžiku zničení zásilky v důsledku dopravní nehody a lze ji tak zahrnout pod pojem jiné výlohy vzniklé v souvislosti s přepravou zásilky.

15. Shora předestřeným právním názorem dovolacího soudu je odvolací soud v projednávané věci vázán (§243g odst. 1 o.s.ř.).
16. Odvolací soud po zrušení svého rozsudku ze dne 31.10.2018 dovolacím soudem opětovně přezkoumal z podnětu podaného odvolání rozsudek soudu prvního stupně včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212, § 212a a § 214 odst. 1 o. s. ř.), a dospěl k závěru, že odvolání žalobkyně není důvodné.
17. Podle § 2 zákona č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě, pojistná smlouva je smlouvou o finančních službách, ve které se pojistitel zavazuje v případě vzniku nahodilé události poskytnout ve sjednaném rozsahu plnění a pojistník se zavazuje platit pojistiteli pojistné.
18. Podle čl. 23 bod 1 CMR má-li dopravce podle ustanovení této Úmluvy povinnost nahradit škodu za úplnou nebo částečnou ztrátu zásilky, vypočítá se náhrada z hodnoty zásilky v místě a době jejího převzetí k přepravě.
19. Podle čl. 23 bod 4 CMR kromě toho se hradí dovozní, clo a jiné výlohy vzniklé v souvislosti s přepravou zásilky, a to při úplné ztrátě v plné výši a při částečné ztrátě poměrným dílem; jiné škody se nehradí.
20. Podle § 9 odst. 3 písm. a) zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních povinnost daň přiznat a zaplatit vzniká také u vybraných výrobků dopravovaných v režimu podmíněného osvobození od daně okamžikem jejich ztráty nebo znehodnocení s výjimkou nepředvídatelné ztráty nebo znehodnocení.
21. Jak plyne ze shora citovaného rozsudku Nejvyššího soudu, přeprava zboží probíhala v režimu podmíněného osvobození od daně ve smyslu § 24 a násl. zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, podle něhož povinnost přiznat a zaplatit spotřební daň vznikla až v důsledku znehodnocení zboží při nehodě v Itálii ve smyslu § 9 odst. 3 písm. a) shora uvedeného zákona. Jestliže vznik povinnosti zaplatit spotřební daň se neváže k momentu zahájení přepravy, není spotřební daň součástí běžné tržní ceny zásilky. **Podle závazného právního názoru Nejvyššího soudu ČR se jedná o tzv. jinou výlohu ve smyslu čl. 23 bod 4 CMR.**
22. Podle čl. 2 bodu 3 DPPD 09 se pojištění v případě mezinárodní silniční dopravy vztahuje rovněž na náhradu dovozního a cla ve smyslu čl. 23 bodu 4 Úmluvy CMR. Na jiné výlohy se pojištění vztahuje pouze v případě, bylo-li tak ujednáno v pojistné smlouvě. Připojištění na jiné výlohy však v posuzované věci sjednáno nebylo, ostatně žalobkyně tato okolnost ani tvrzena nebyla.
23. Odvolací soud tedy uzavírá, že vzhledem k tomu, že spotřební daň není součástí běžné tržní ceny zásilky a že se jedná o tzv. jinou výlohu ve smyslu čl. 23 bod 4 CMR, ke které však nebylo sjednáno připojištění, není nárok žalobkyně po právu, a proto byla žaloba správně prvostupňovým soudem zamítnuta.
24. Ve světle shora uvedeného odvolací soud, vycházející ze závazného právního názoru dovolacího soudu, rozsudek soudu prvního stupně jako věcně správný potvrdil podle § 219 o. s. ř., a to včetně věcně správného akcesorického nákladového výroku.

25. O náhradě nákladů odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 224 odst. 1 o. s. ř., když žalovaná měla v odvolacím řízení plný úspěch. Proto jí náleží plná náhrada nákladů odvolacího řízení, včetně nákladů řízení dovolacího.
26. Náklady odvolacího řízení na straně žalované sestávají z jednoho úkonu nezastoupeného účastníka ve výši 300 Kč za vyjádření k odvolání, když jeho výše je dána § 2 odst. 3 vyhlášky č. 254/2015 Sb., a dále z nákladů na právní zastoupení advokátem za tři úkony právní služby, a sice převzetí a příprava zastoupení (§ 11 odst. 1 písm. a/ advokátního tarifu), podání dovolání (§ 11 odst. 1 písm. k/ advokátního tarifu) a účast u jednání odvolacího soudu 2.12.2020 (§ 11 odst. 1 písm. g/ advokátního tarifu) po 12 740 Kč (§ 7, § 8 odst. 1) advokátního tarifu), za tři režijní paušály po 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), za náhradu daně z přidané hodnoty (§ 137 odst. 3 o. s. ř.) ve výši 8 215,20 Kč a za uhrazený soudní poplatek za dovolání ve výši 14 000 Kč, celkem tedy náhrada nákladů řízení činí částku 61 635,20 Kč.
27. Lhůta k plnění je stanovena podle § 160 odst. 1 v části věty před středníkem o. s. ř., místo plnění dle § 149 odst. 1 o. s. ř. (pro odvolací řízení vždy ve spojení s ustanovením § 211 o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je** dovolání přípustné za podmínek § 237 a násl. o.s.ř., podáním do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu ČR, prostřednictvím soudu prvního stupně.

Praha 2. prosince 2020

JUDr. Ladislava Mentbergerová v.r.
předsedkyně senátu